

Errepide, trenbide eta aire bidezko garraioa

Aztertu behar den egoera bat bereizten duten elementuei *aldagai* edo *aldagai estatistiko* deritze. Garraioa aztertu nahi bada, ondoren erabili daitezkeen aldagai estatistiko batzuk ematen dira: "bidaiari kopurua", "garraio mota", "trena hartzen duten geltokiaren izena", etab.

- Aldagai batzuk zenbakizkoak dira, adibidez: "bidaiari kopurua". Horiek kuantitatiboak dira.
- Beste batzuk ez dira zenbakizkoak, adibidez: "garraio mota". Horiek kualitatiboak dira.

Aldagai batek duen zenbakizko datu multzoari *banaketa* deritzo. Horrela, garraio-linea bateko bidaiari kopuruari buruzko datu multzoari (156, 789; 186.765; 198,765), bidaiari kopuruaren aldagaiaren balioen banaketa esaten zaio.

- Balioen banaketa bateko ezaugarriak aztertzeko erabiltzen diren parametroen artean, ezagunenetako eta erabilienetako bat *batezbesteko aritmetikoa* edo *batezbestekoa* da. Batezbesteko aritmetikoak, *modak* eta *medianak* erdiko parametroak izenekoa osatzen dute; horien bidez, "banaketaren erdia" zein balioen artean dagoen adierazi nahi da.

- Banaketa bateko balioen batezbesteko aritmetikoa kalkulatzeko hurrengo prozedura jarraitu behar da:
  - a) Banaketaren balio guztiak batu.
  - b) Emaitza banaketaren balio kopuruaz zatitu.

Adibidez: demagun zenbakiek (3,8,9,12 eta 20) aldagai estatistiko baten balioak dituen banaketa osatzen dutela. Batezbesteko aritmetikoa edo $x_m = (3+8+9+12+20)/5 = 10,4$

Kalkulagailua erabiltzen baduzu memoriari esker balio partzialak batu ahal izango dituzu eta gero balio osoa berreskuratu aldagaiaren datu kopuruaz zatitzeko.

Kalkulu-orriek zuzenean egiten dute kalkulu hori, "batezbestekoa" funtzioaren bidez.

